

Total No. of Printed Pages : 32

ముద్రించిన మొత్తం పేజీలు : 32

BOOKLET

బుక్‌లెట్

B

Hall Ticket No. / హాల్ టికెట్ నెంబరు

Sign. of the Invigilator / పర్యవేక్షకుని సంతకం

TET-111-EM/TM

Time : 2 hours 30 min.

Max. Marks : 150

సమయం: 2 గం|| 30 ని||లు :

గరిష్ట మార్కులు : 150

Instructions to the candidates / అభ్యర్థులకు సూచనలు :

1. Write your Hall Ticket Number in the box provided at the left side of the booklet immediately after receiving the Test Booklet.
పరీక్షా బుక్‌లెట్‌ను తీసుకొన్న వెంటనే బుక్‌లెట్ ఎడమవైపు భాగంలో ఉన్న బాక్సులో మీ హాల్ టికెట్ నెంబరు రాయాలి.
2. Check whether the Test Booklet contains as many pages as are printed on the top of this page.
ఈ పేజీ పైభాగంలో ముద్రించిన విధంగా పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో అన్ని పేజీలు ఉన్నాయో లేదో పరిశీలించుకోవాలి.
3. Check whether all the pages are printed in sequence properly. Do not remove any pages from the Test Booklet.
పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లోని అన్ని పేజీలో ముద్రణ వరుస క్రమంలో సరిగా ఉందో లేదో సరి చూసుకోవాలి. పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లోని ఏ ఒక్క పేజీని తీసివేయకూడదు.
4. Indicate your answers on the given OMR answer sheet only. Read the instructions given on both sides of the OMR answer sheet and follow them accordingly. Do not write the answers in the Test Booklet.
మీ సమాధానాలు ఇచ్చిన OMR సమాధాన పత్రంలోనే గుర్తించాలి. OMR సమాధాన పత్రానికి ఇరువైపులా ఇచ్చిన సూచనలను చదివి తదనుగుణంగా పాటించాలి. పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో సమాధానాలు రాయకూడదు.
5. This Test Booklet consists of 150 multiple choice questions. Answer all the questions. Each question carries one (1) mark only.
ఈ పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో 150 బహుళఎంపిక ప్రశ్నలున్నాయి. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ప్రతి ప్రశ్నకు ఒక మార్కు (1) మాత్రమే ఉంటుంది.
6. Do not do any rough work in the Test Booklet. Use only the white paper provided at the end of the question booklet for rough work.
పరీక్షా బుక్‌లెట్‌లో ఎలాంటి చిత్తు పని చేయకూడదు. పరీక్షా బుక్‌లెట్ చివరలో ఇచ్చిన తెల్ల కాగితాన్ని మాత్రమే చిత్తు పనికై వినియోగించాలి.
7. After completion of the examination, hand-over the OMR answer sheet to the Hall Superintendent without fail.
పరీక్ష పూర్తి అయిన వెంటనే OMR సమాధాన పత్రాన్ని హాలు సూపరించెండ్లకు తప్పని సరిగా అందజేయాలి.
8. Candidate will not be permitted to leave the examination hall till the completion of the stipulated examination time.
నిర్దేశించిన పరీక్షా సమయం పూర్తి కాకుండా పరీక్షా గదిని విడిచి వెళ్ళేందుకు అభ్యర్థిని అనుమతించరు.

TET-111-EM/TM

Part - I : Child Development and Pedagogy

1. Students, to behave in accordance with the morals and ideals of teachers, teachers' behaviour should be in this level of Kohlberg's Moral Development theory.
- (1) Abstract conventional
  - (2) Conventional
  - (3) Post conventional
  - (4) Pre conventional
- విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులను సైతికంగా ఆదర్శంగా తీసుకొని ప్రవర్తించాలంటే ఉపాధ్యాయుల ప్రవర్తన కోల్బర్గ్ 'సైతిక వికాస సిద్ధాంతము' లోని ఏ స్థాయిలో ఉండాలి.
- (1) అమూర్త సాంప్రదాయక
  - (2) సాంప్రదాయక
  - (3) ఉత్తర సాంప్రదాయక
  - (4) పూర్వ సాంప్రదాయక
2. For an effective classroom teaching this is also important along with readiness, content construction and instructional order, according to Bruner.
- (1) Reinforcement
  - (2) Attention
  - (3) Retention
  - (4) Reproduction
- బ్రూనర్ ప్రకారం, ఉపాధ్యాయుడు తరగతిలో విషయాన్ని ప్రభావవంతంగా బోధించాలన్నప్పుడు, సన్నద్ధత, విషయ నిర్మాణం, పునరుత్పాదనలతో పాటు ఈ అంశం కూడా ముఖ్యంగా ఉండాలి.
- (1) పునరుత్పాదన
  - (2) అవధానం
  - (3) ధారణ
  - (4) పునరుత్పాదకం
3. A person's interaction with environment results in the development of this ....
- (1) Genes
  - (2) Instincts
  - (3) Personality
  - (4) Aptitude
- వ్యక్తి తన పరిసరాలతో జరిపే ప్రతిచర్యల ఫలితంగా .....
- (1) జన్యువులు రూపొందుతాయి.
  - (2) సమజాతాలు రూపొందుతాయి.
  - (3) మూర్తిమత్వం రూపొందుతుంది.
  - (4) సహజ సామర్థ్యం రూపొందుతుంది.
4. One of the following is not a sub test of Differential Aptitude test.
- (1) Mechanical reasoning
  - (2) Verbal reasoning
  - (3) Spatial relations
  - (4) Artistic relations
- ఈ క్రింది వానిలో డిఫరెన్షియల్ ఆప్టియూడ్ టెస్టులో ఉపవిభజన కానిది.
- (1) యాంత్రిక వివేచనం
  - (2) శాబ్దిక వివేచనం
  - (3) ప్రాదేశిక సంబంధాలు
  - (4) కళాత్మక సంబంధాలు

5. Among the following methods, the method that have high 'subjectivity'.

- (1) Observation method
- (2) Case study method
- (3) Experiment method
- (4) Introspection method

కింది అధ్యయన పద్ధతులలో 'స్వక్తి నిష్ఠత' అధికంగా గల పద్ధతి

- (1) పరిశీలనా పద్ధతి
- (2) వ్యక్తి అధ్యయన పద్ధతి
- (3) ప్రయోగ పద్ధతి
- (4) అంతః పరీక్షణా పద్ధతి

6. In this type of counselling, the counsellor plays a major role than the students in solving behavioural problems of students.

- (1) Non directive counselling
- (2) Eclectic counselling
- (3) Directive counselling
- (4) Career counselling

విద్యార్థుల ప్రవర్తనా సమస్యలను పరిష్కరించుటలో వారికంటే ఎక్కువగా మూలకాంక్షి ప్రమేయము అధికంగా ఉండే మంత్రణం

- (1) అనిర్దేశక మంత్రణం
- (2) శ్రేష్టసూత్ర మంత్రణం
- (3) నిర్దేశక మంత్రణం
- (4) జీవనమున మంత్రణం

7. The behavioural changes that occur due to this in an individual can not be considered as learning.

- (1) Experience
- (2) Maturity
- (3) Imitation
- (4) Training

వ్యక్తిలో దీనివలన ఏర్పడే ప్రవర్తనా మార్పులను అభ్యసనంగా పరిగణించము.

- (1) అనుభవం
- (2) పరిపక్వత
- (3) అనుకరణ
- (4) శిక్షణ

8. Choose the correct statement in respect of growth and development of an individual.

- (1) Growth is a part of the development.
- (2) Growth and development continue throughout the life of an individual.
- (3) There are no individual differences in growth and development.
- (4) Development is quantitative, Growth is qualitative.

వ్యక్తి పెరుగుదల, వికాసాలకు సంబంధించి సరైన దానిని గుర్తించండి.

- (1) పెరుగుదల వికాసంలో భాగమే ఉంటుంది.
- (2) వికాసం, పెరుగుదలలు వ్యక్తి జీవితాంతం కొనసాగుతాయి.
- (3) వికాసం, పెరుగుదలలో వైయక్తిక భేదాలుండవు.
- (4) వికాసం పరిమాణాత్మకం, పెరుగుదల గుణాత్మకం.

9. NCF - 2005 suggested that the conduct of TLP should be this centric

- (1) evaluation centred
- (2) teacher centred
- (3) student centred
- (4) content centred

దీనిని కేంద్రంగా చేసుకొని బోధనాభ్యాసం ప్రక్రియను నిర్వహించాలని NCF - 2005 సూచించింది.

- (1) మూల్యాంకనా కేంద్రీకృతంగా
- (2) ఉపాధ్యాయ కేంద్రీకృతంగా
- (3) విద్యార్థి కేంద్రీకృతంగా
- (4) విషయ కేంద్రీకృతంగా

10. Sudhakar, an 8th class student, frequently experiences the following critical situation in respect of personality development.

- (1) Identity vs Identity confusion.
- (2) Autonomy vs Shame
- (3) Initiative vs Guilt
- (4) Industry vs Inferiority

8వ తరగతి చదువుతున్న సుధాకర్ మూర్తిమంత్య విరాసవరంగా తరచుగా ఈ కింది సందర్భాన్ని పరిస్థితిని అనుభవించును.

- (1) తాదాత్మ్యం vs తాదాత్మ్య సంభ్రమం
- (2) స్వయం ప్రతిపత్తి vs షిగ్గు
- (3) చొరబ vs అపరాధం
- (4) ప్రమోదన vs న్యూనత

11. Padmaja is studying 3rd class. During holidays she does not like to do homework but likes to play. But due to this motivation, she does the homework with a fear that the teacher does not like her.

- (1) Social
- (2) Extrinsic
- (3) Intrinsic
- (4) Achievement

పద్మజ మూడవ తరగతి చదువుతున్నది. ఆమెకు సెలవు దినములలో హోమ్ వర్క్ చేయడం ఇష్టం ఉండదు. ఆమె అలవాడలానికే ఇష్టపడుతుంది. కానీ తీవ్రమైన ఆందోళనతో హోమ్ వర్క్ చేయుటలో గత ప్రకారం

- (1) సాంఘిక
- (2) బాహ్య
- (3) అంతర్
- (4) సాధన

12. A teacher to test this of the student narrated a concept in the story form and made the students to narrate the same concept to other students.

- (1) Relearning
- (2) Attitudes
- (3) Recognition
- (4) Recall

ఉపాధ్యాయుడు తరగతిలో ఒక భావాన్ని కథారూపంలో చెప్పి అదే విషయాన్ని విద్యార్థులలో ఇతరులకు చెప్పించాడు. వారిలో దీనిని మూడవం చేయడం

- (1) పునరభ్యాసం
- (2) ప్రతిభలు
- (3) గుర్తింపు
- (4) పునః స్మరణ

13. A person observing his friend failing in playing cricket, helped him by supporting required skills to excel. The transfer of learning that occurred .....

- (1) Negative
- (2) Zero
- (3) Positive
- (4) Bilateral

క్రెడెట్ అడలుంలో విఫలమవుతున్న మిత్రున్ని గమనించిన ఒక వ్యక్తి అతనికి తగిన మెలకువలను సూచించి రాణించునట్లుగా సహాయం చేసినాడు. ఇచ్చట జరిగిన అభ్యసనా బదలాయింపు.

- (1) ప్రతికూల
- (2) శూన్య
- (3) అనుకూల
- (4) ద్విపార్శ్వ

14. "Students attitude towards teaching", can be assessed by using ...

- (1) Rating scales
- (2) Interviews
- (3) Projective tests
- (4) Cumulative records

బోధన పట్ల విద్యార్థుల వైఖరిని దీని ద్వారా మాపనం చేయవచ్చును.

- (1) నిర్ధారణ మాపనాలు
- (2) ఇంటర్వ్యూలు
- (3) ప్రక్షేపక పరీక్షలు
- (4) క్యుములేటివ్ రికార్డులు

15. Observing of students in a specific controlled situation to study their helping and cooperative nature, is ....

- (1) Natural observation method.
- (2) Case study method.
- (3) Interview method.
- (4) Controlled observation method.

విద్యార్థులలో సహాయ, సహకార ప్రవృత్తులను అధ్యయనం చేయుటకై ఒక నిర్దిష్ట, నియంత్రిత సన్నివేశంలో గమనించుట.

- (1) సహజ పరిశీలన పద్ధతి
- (2) వ్యక్తి అధ్యయన పద్ధతి
- (3) పరిష్కృత పద్ధతి
- (4) నియంత్రిత పరిశీలన పద్ధతి

16. According to Ebbingus, the percentage of forgetting of the learnt material of an individual at the end of sixth day is ....

ఎబ్బింగస్ ప్రకారము, ఒక వ్యక్తి తాను నేర్చుకున్న దానిలో ఆరువరోజు వివరము జరిగే విస్మృతి శాతం.

- (1) 50%
- (2) 25%
- (3) 60%
- (4) 75%

17. According to 'CCE', 'conduct of evaluation continuously throughout the academic year', means ...

- (1) before, during and after the teaching learning process.
- (2) as a part of the teaching learning process only.
- (3) at the end of the teaching learning process only.
- (4) at the beginning of the teaching learning process only.

నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనము ప్రచారం 'ఒక విద్యాసంవత్సరంలో మూల్యాంకనము నిరంతరం జరపాలి' అనుటలో అర్థం.

- (1) బోధనాచ్యుత ప్రక్రియను ముందు, నిర్వహణ సమయంలో, తర్వాత.
- (2) బోధనాచ్యుత ప్రక్రియలో భాగంగా మాత్రమే.
- (3) బోధనాచ్యుత ప్రక్రియ పూర్తి అయిన తర్వాత మాత్రమే.
- (4) బోధనాచ్యుత ప్రక్రియ ప్రారంభములో మాత్రమే.

18. A teacher unable to establish interpersonal relationship with his colleagues underwent stress and got relieved from it by showing it in the classroom on the students. This is an example for .....

- (1) Projection
- (2) Displacement
- (3) Repression
- (4) Regression

ఉపాధ్యాయుడు తన పాఠశాలలోని సహాధ్యాయులతో సరియైన సంబంధాలను నిలకొల్పకొలేక, ఒత్తిడికి గురై, ఆ భావమును తరగతిలో విద్యార్థులపై చూపించుట ద్వారా ఉపశమనము పొందుట .....

- (1) ప్రక్షేపణము
- (2) విస్తోజనము
- (3) దమనము
- (4) ప్రతిగమనము

19. A child at this stage behaves like an investigator by enquiring about the concrete concepts in different ways.

- (1) Early adolescence
- (2) Later childhood
- (3) Early childhood
- (4) Puberty

శిశువు ఈ దశలో తనకు కనిపించే అన్ని మూలభూతాల గురించి పరిపరి విధాలుగా ప్రశ్నలు అన్వేషకుడిగా ప్రశ్నిస్తాడు.

- (1) పూర్వ కౌమారదశ
- (2) ఉత్తర బాల్యదశ
- (3) పూర్వ బాల్యదశ
- (4) యువ్యనారంభ దశ

20. At primary level, a student observed the writing of the teacher and habituated to write in a similar way. The learning theory involved in this is ....

- (1) Trial and Error learning
- (2) Insight learning
- (3) Social learning
- (4) Programmed learning

ప్రాథమిక స్థాయిలో విద్యార్థి, తన ఉపాధ్యాయుని యొక్క రాతపనిని గమనించి తాను అదేవిధంగా రాయుటను అలవర్చుకొన్నాడు. ఇందులో యిమిడియస్ అభ్యసన సిద్ధాంతం.

- (1) యత్నచోష అభ్యసనం
- (2) అంతర్దృష్ట అభ్యసనము
- (3) సాంఘిక అభ్యసనం
- (4) కార్యక్రమయుత అభ్యసనం

21. According to R.T.E. Act-2009, if students' strength in a primary school is more than 200, the teacher pupil ratio, excluding H.M. should not exceed .....

R.T.E. Act, 2009 ప్రకారము ప్రాథమిక పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య 200 కంటే ఎక్కువగా ఉన్నచో ప్రధానోపాధ్యాయుడు కాకుండా ఉపాధ్యాయ, విద్యార్థి నిష్పత్తి దీనికి మించకుండా ఉండాలి.

- (1) 1 : 20
- (2) 1 : 30
- (3) 1 : 35
- (4) 1 : 40

22. The approximate I.Q. of the 'educable' mentally retarded', children is ....

'విద్యనభ్యసించగల బుద్ధిమూండ్లత' పిల్లల ప్రజ్ఞాలబ్ధి దాదాపుగా ఈ విధంగా ఉంటుంది.

- (1) 50-70..
- (2) 1-20
- (3) 20-39
- (4) 30-50,

23. Raheem at the age of 12 yrs, has passed class X with good grade. His mental age when compared to his chronological age is ....

- (1) High
- (2) Less
- (3) Equal
- (4) Very low

ఈయన తన పన్నెండు సంవత్సరాల వయసులోనే పదవ తరగతిలో ఉత్తమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడైనాడు. అంటే ఆతని మనసిక వయస్సు, కాలరక వయస్సుకన్న .....

- (1) ఎక్కువ
- (2) తక్కువ
- (3) సమానం
- (4) అత్యల్పం

24. According to Piaget, children of this stage solve problem by testing hypothesis and thinking multidimensionally but not unidimensionally.

- (1) Sensory operational stage
- (2) Concrete operational stage
- (3) Formal operational stage
- (4) Pre-operational stage

పియోజె ప్రకారం ఈ క్రింది దశలో పిల్లలు సముస్థ్యా పరిష్కారంలో ఒకే కోణంలో కాకుండా భిన్నకోణాలలో ఆలోచించడం, మనసిక ప్రాక్యల్వనలను పరీక్షించటం ద్వారా పరిష్కరిస్తారు.

- (1) ఇంద్రియ చాలక దశ
- (2) మూర్త ప్రచాలక దశ
- (3) అమూర్త ప్రచాలక దశ
- (4) పూర్వ ప్రచాలక దశ

25. Children learn by exploring their world and by experiences, but not by rewards and reinforcement. This is .....

- (1) Behaviourism
- (2) Cognitivism
- (3) Associationism
- (4) Psycho-analysis

దీని ప్రకారం పిల్లలు తమ ప్రపంచాన్ని అన్వేషించి, అనుభవాల ద్వారా అభ్యసనాన్ని గావిస్తారు, కాని బహుమతులు, పునర్వలనాల ద్వారా కాదు. ఇది .....

- (1) ప్రవర్తనా వాదం
- (2) సంజ్ఞానాత్మక వాదం
- (3) సంసర్గ వాదం
- (4) మనోవిశ్లేషణ

26. The preparation of plans by the teacher for conduct of teaching learning process belongs to this stage of teaching.

- (1) Reactive
- (2) Interactive
- (3) Post-active
- (4) Pre-active

ఉపాధ్యాయుడు, బోధనాభ్యసన ప్రక్రియ జరుపుటకు ప్రణాళికలు తయారుచేయుట ఈ బోధనా దశకు చెందుతుంది.

- (1) ప్రతిచర్యాత్మక
- (2) పరస్పర చర్యాత్మక
- (3) ఉత్తర చర్యాత్మక
- (4) పూర్వ చర్యాత్మక

27. In spite of providing effective teaching, training and other facilities learning doesn't occur in the student due to lack of maturity. This can be explained by this learning principle.

- (1) Reinforcement
- (2) Exercise
- (3) Effect
- (4) Readiness

ప్రభావవంతమైన బోధన, శిక్షణ, ఇతర సదుపాయాలు కల్పించినప్పటికీ పరిపక్వత లేని కారణంగా విద్యార్థిలో అభ్యసన జరుగలేదు. దీనిని వివరించే అభ్యసన సూత్రము.

- (1) పునర్వలసం
- (2) అభ్యాస
- (3) ఫలిత
- (4) సంసిద్ధత

28. In teaching EVS of class-V, a teacher during his teaching learning process, encourages the students by participating himself and giving opportunities to express their thoughts, ideas and suggestions. This type of leadership is ....

- (1) Participative
- (2) Permissive
- (3) Laissez faire
- (4) Directive

ఐదవ తరగతి పఠింపరాని విజ్ఞాన బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలో విద్యార్థుల యొక్క ఆలోచనలు, భావాలు, సూచనలు వెలిబుచ్చుటకు అవకాశమిస్తూ, ప్రేరేపిస్తూ, తాను ప్రక్రియలో పాల్గొంటూ కొనసాగించినచో ఆ ఉపాధ్యాయునికి క్రింది నాయకత్వ లక్షణాలు కలవు.

- (1) సహభాగి నాయకత్వం
- (2) అనుమతి పూర్వక నాయకత్వం
- (3) జోక్యరహిత నాయకత్వం
- (4) నిర్దేశిత నాయకత్వం

29. Among the following learning theories, this gives more importance to 'response'.

- (1) Bruner's Theory of instruction.
- (2) Skinner's operant conditioning.
- (3) Thorndike's Trial and Error learning.
- (4) Pavlov's classical conditioning.

క్రింది అభ్యసన సిద్ధాంతాలలో 'ప్రతిస్పందన'కు అధిక ప్రాధాన్యతను ఇచ్చినది.

- (1) బ్రూనర్ బోధనా సిద్ధాంతం
- (2) స్కిన్నర్ కార్యసాధక నిబంధనం
- (3) థార్నడిక్ యత్న-దోష అభ్యసనం
- (4) పావ్లోవ్ శాస్త్రీయ నిబంధనం

30. The most helpful activity for the development of psycho-motor domain among the children

- (1) Essay writing competitions
- (2) Playing games
- (3) Mock Parliament
- (4) Elocution competitions

విద్యార్థులలో మానసిక చలనాత్మకరంగ వికాసమునకు అత్యధికంగా దోహదపడే కృత్యం

- (1) వ్యాసరచన పోటీలు
- (2) ఆటలాడుట
- (3) సమూహ పార్లమెంటు
- (4) ఉపన్యాస పోటీలు

Part II : Telugu (Language - I)

31-35. కింది వచనం చదివి 31 నుండి 35 ప్రశ్నలకు జవాబులు గుర్తించండి.

తనువ దెవరి సొమ్ము తనదని పోషింప
ప్రభుమొపరి సొమ్ము దాచుకొనఁగఁ
బ్రాణమొపరి సొమ్ము పారిపోవక నిల్చి
విశ్వదాభిరామ ! విసురవేము !

31. 'దాచుకొనఁగఁ బ్రాణమొపరి' - విడదీస్తే
- (1) దాచుకొన + ప్రాణము + ఎపరి
  - (2) దాచుకొనఁగఁ + బ్రాణం + ఎపరి
  - (3) దాచుకొనఁగన్ + ప్రాణము + ఎపరి
  - (4) దాచుకొనంగ + ప్రాణ + మొపరి
32. ర: పద్యంలోని మకుటం
- (1) ఆభిరామ ! విసుర వేము !
  - (2) విశ్వదాభిరామ ! విసురవేము !
  - (3) విసుర వేము !
  - (4) వేము !
33. ర: పద్యాన్ని అనుసరించి
- (1) తనువు ఒక ధనం.
  - (2) తనువు మనది కాదు.
  - (3) తనువును పోషించకూడదు.
  - (4) తనువే ముఖ్యమైంది.
34. పారిపోసేయకుండా దీన్ని నిల్పలేం' - అంటున్నాడు కవి -
- (1) విశ్వం
  - (2) సొమ్ము
  - (3) ప్రాణం
  - (4) శరీరం
35. ర: పద్యం ద్వారా వేమున చెప్పదలచుకున్న దేమి?
- (1) తనువు, ధనం, ప్రాణం ఇతరులవి. 1
  - (2) తనువు, ధనం, ప్రాణం మనం కాపాడుకోలేం.
  - (3) తనువు, ధనం, ప్రాణం - ఎవ్వరిదైనా కాపాడవచ్చు.
  - (4) తను ధన ప్రాణాలు విలువైనవి.

36-40. కింది వచనం చదివి 36 నుండి 40 ప్రశ్నలకు జవాబులు గుర్తించండి.

పిల్లలు అర్థం చేసుకోవడానికి వీలుగా, తేలికగా ఉండే పుస్తకాలు మూత్రమే బిగ్గరగా చదవడానికి ఎంచుకోవాలని అనుకోవలసిన పనిలేదు. మనకు చాలా ఇష్టమైన పుస్తకాలను అనందంలో, భావప్రకీకరణలో చదువుతున్నప్పుడు పిల్లలు వినడానికి ఇష్టపడతారు. చదువుతున్న విషయం అర్థం కాకపోయినప్పటికీ కనీసం కొంతసేపైనా వింటారు. పెద్దవాళ్ళు మాట్లాడుతున్నప్పుడు, పిల్లలకు అందులో విషయం ఎక్కువభాగం అర్థం కాకపోయినప్పటికీ ఏమూత్రం తెలియకపోయినప్పటికీ వినాలని వారు కోరుకోవడం అందరికీ తెలిసిందే. అటువంటప్పుడు వారికి అర్థం కాని విషయం చదివినందువల్ల ఇబ్బందేమీ ఉండదు, ఒకసారి నేను ఒకటో తరగతి పిల్లలకు పాఠాలు చెప్పుతున్నప్పుడు వారు అలవాటు పడిన తేలికైన కథలు కాకుండా కొద్దిగా ఇష్టమైనది బిగ్గరగా చదివి వినిపించే ప్రయత్నం చేశాను. ఎ.జె. చర్చ్ రిసెస్ 'ది ఒడిస్సీ ఫర్ బాయిస్ అండ్ గర్ల్స్' అనే పుస్తకం ఎంచుకున్నాను. నేను చిన్నతనంలో రః పుస్తకం అంటే ఇష్టపడేవాడిని. కాని ఒకటో తరగతి వారికి చాలా ఇష్టమని, వారికి అర్థం కాదని చాలామంది టీచర్లు భావిస్తారు. కాని ఒకటో తరగతి పిల్లలు చాలా ఇష్టపడతారు. ఆ తరువాత కూడా రః పుస్తకం చదివి, వినిపించమని కోరేవారు.

- జాన్ హాల్ట్

36. పిల్లలు ఇష్టపడేవి -

- (1) ఆర్థంకాని విషయాలు చదవడం.
- (2) ఆర్థం చేసుకోవడానికి వీలుపడని పుస్తకాలు.
- (3) ఆర్థం చేసుకోవడానికి వీలైన పుస్తకాలు.
- (4) ఆనందంలో, భావవ్యక్తీకరణలో చదివే పుస్తకాలు వినడం.

37. ఈ వ్యాసకర్తకు ఇష్టమైన పుస్తకం

- (1) ది ఒడిస్సీ ఫర్ బాయిస్ అండ్ గర్ల్స్
- (2) ఎ.జె. చర్చ్ చరిత్ర
- (3) ఎ.జె. చర్చ్ ఆత్మకథ
- (4) జాన్ హోల్డ్ రచన

38. చాలామంది టీచర్ల భావన

- (1) ఒకటో తరగతి పిల్లలకు 'ది ఒడిస్సీ ఫర్ బాయిస్ అండ్ గర్ల్స్' పుస్తకం ఆర్థం కావడం చాలా కష్టం.
- (2) ఒకటో తరగతి పిల్లలు పుస్తకాలు చదవమంటారు.
- (3) ఒకటో తరగతి పిల్లలు వినడం ఇష్టపడరు.
- (4) ఒకటో తరగతి పిల్లలకు కొన్ని పుస్తకాలు ఆర్థం కావు.

39. పిల్లలు -

- (1) బిగ్గరగా చదవడం ఇష్టపడరు.
- (2) ఆర్థం కాకపోయినప్పటికీ వినడం కోరుకుంటారు.
- (3) ఆర్థం చేసుకోవాలనుకుంటారు.
- (4) ఎల్లా చదివినా వింటారు.

40. ఈ వ్యాసంలోని విషయం

- (1) పిల్లల శ్రమణాసక్తిని గురించి చెబుతున్నది.
- (2) పిల్లల ఆటపాటలను తెలుపుతున్నది.
- (3) రచయిత పఠనాసక్తిని ప్రకటిస్తున్నది.
- (4) టీచర నిరక్షా న్ని ఎతి చూపాతున్నది.

41. ఎంగిలిష్వూల బతుకమ్మను ఏరోజు పేరుస్తారు?

- (1) చవలి నాడు
- (2) పెత్రమాస నాడు
- (3) దశమి నాడు
- (4) దుర్గాష్టమి నాడు

42. ఈయన రచించిన 'జైలు' కథల సంపుటి సుప్రసిద్ధం.

- (1) దాశరథీ రంగాచార్యులు
- (2) పట్టికోట అన్నారెడ్డి స్వామి
- (3) కాలోజి
- (4) పొట్లపల్లి రామారావు

43. 'చంతీరవం' అనే మూలము గల వేర్వేరు అర్థాలు.

- (1) సింహం, చక్రవర్తి, ఆకాశం
- (2) కన్నీరు, అగ్ని, సింహం
- (3) సింహం, ఏనుగు, పాపరం
- (4) ఏనుగు, పిల్లి, ఎలుక

44. 'తెలంగాణ ఉద్యమం పేరామహుడు' పేరుగాంచినవారు.

- (1) ప్రొఫెసర్ కొత్తపల్లి జయశంకర్
- (2) వాసమూషులై వరదాచార్యులు
- (3) దాశరథి కృష్ణమూచార్యులు
- (4) సురవరం ప్రదాసరెడ్డి

45. 'భాష వికలక్షణం గల ముప్పై వాడు. అది సంక్షిప్త దృగ్విషయం' అన్నవారు -
- (1) SK. కృష్ణస్వామి
  - (2) SK. పర్వ
  - (3) N. కృష్ణస్వామి
  - (4) SK. పర్వ మరియు N. కృష్ణస్వామి
46. అక్షర చిత్రాలు చదివించడం వలన పిల్లల్లో ప్రధానంగా పెంపొంది సామర్థ్యం.
- (1) స్మరణం
  - (2) పఠనం
  - (3) లేఖనం
  - (4) భాషణం
47. 'పాదాక్షిప్తం ముప్పైలక్ష యిది పుట్టి నేర్చునటయ్య భాష్యలా!' - ఈ పాదంలోని 4వ గణం
- (1) ర
  - (2) స
  - (3) త
  - (4) ఙ
48. 'నీటి మీద లేలు లేలుకున్నది' - ఈ వాక్యంలోని అలంకారం
- (1) తాలానుప్రసాస
  - (2) పృథ్వీనుప్రసాస
  - (3) భ్రమనుప్రసాస
  - (4) అంత్యానుప్రసాస
49. నిలవారీ నిర్వహించే అదనపు వార్యక్రమాలు ఉండే ప్రణాళిక
- (1) యూనిట్ ప్రణాళిక
  - (2) పాఠ్య ప్రణాళిక
  - (3) వార్షిక ప్రణాళిక
  - (4) కాలాంశ ప్రణాళిక
50. నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం ఎక్కడ నిర్వహించబడాలి?
- (1) తరగతిలో, బడిలో, ఇంటిలో, గుడిలో
  - (2) తరగతి గదిలో
  - (3) తరగతి గది బయట
  - (4) తరగతి లోపల, బయట
51. ఆధునిక బోధన శాస్త్రాన్ని సుసరించి ఉపాధ్యాయుడు రచనాడు -
- (1) కాసకుడు
  - (2) బోధకుడు
  - (3) సహాయకుడు
  - (4) పక్ష
52. పిల్లల పఠనీయత శక్తిని పెంపొందించే సేవకు ఉపకరించేది.
- (1) వ్యాసరచన
  - (2) ఉపన్యాసం
  - (3) అభ్యసన సామగ్రి
  - (4) పర్వ

53. 'చలిపెడురున్నదని అర్రల కెల్లి బయటికెల్లలేదు' - ఈ వాక్యంలో 'అర్ర' అనే మాటకు అర్థం -

- (1) ఇల్లు
- (2) దుప్పటి
- (3) గది
- (4) రంధ్రం

54. 'పసుభ' - అనే పదానికి ప్యుర్వుర్తి

- (1) పర్వలాకారంగా తిరిగేది
- (2) ప్రవ్యాదులను ధరించేది
- (3) ససుస్తాన్ని ధరించేది
- (4) సుభను కల్గి ఉండేది

55. 'సాగువాయిదాడు సాగకపోతే సాలంతా అగిపోతది' అనే సామెతలోని అనుభవానికి మూలం -

- (1) విద్య
- (2) వివాహ వ్యవస్థ
- (3) వ్యవసాయం
- (4) వ్యాపారం

56. 'బంగారం' అనే పదానికి ప్రకృతి రూపం

- (1) సుపర్ణం
- (2) కృంగారం
- (3) పుల్లడి
- (4) భృంగారం

57. 'అహ! ఆ ప్రాంతమంతా శోభాయమానంగా ఉన్నది' - ఈ వాక్యంలోని అవ్యయం

- (1) అహ!
- (2) ఆ
- (3) ప్రాంతం
- (4) శోభాయమానం

58. 'వయోపృద్ధుడు' - సమాసానికి విగ్రహవాక్యం

- (1) పయస్సు పురియు పృద్ధుడు
- (2) పయస్సైస పృద్ధుడు
- (3) పృద్ధుని పయస్సు
- (4) పయస్సుచేత పృద్ధుడు

59. 'నింగిలోని చందురుని మూసి సరతోషంచాసు' - ఈ వాక్యంలో ఉన్న విభక్తులు

- (1) ద్వితీయా, ప్రథమా
- (2) సప్తమీ, ద్వితీయా
- (3) ద్వితీయా, ద్వితీయా
- (4) షష్ఠీ, ద్వితీయా

60. 'క్షి' అనే సంశ్లేషాక్షరంలోని ధ్వని క్రమం -

- (1) క్ష + ష్ + ఇ
- (2) కి + షి + మి
- (3) క్ష + ష్ + మి
- (4) క్ష + ష్ + ష్ + ఇ

Part-III : English (Language - II)

61-65. Read the following passage.

Rabindranath Tagore's emergence as an 'Educator' was completely a matter of personal development, a necessary outcome of the entire course of his life and experience. He was born into a house, which had been a center for numerous ethnic and social movements and a nucleus of all sorts of progressive ideas and actions. Tagore absorbed all the rich and varied elements of eastern and western culture that made him a cosmopolitan. Tagore found his days in traditional school wasteful and oppressive. He had acquired more knowledge by self-education that gave shape and direction to his numerous powers and potentialities. He evolved as an educated par excellence. Tagore was at home in humanities as well as sciences; besides having a strong poetic sense, an in-depth intuition with philosophy, and profound relation with music and arts. The tangible embodiment of this realization was Santiniketan. It was founded on 21st December 1901 at the land purchased by his father Maharshi Debendranath to establish a place for meditation. Initially, there were five students, 'all boys and all Bengalis', four of them from Calcutta and the fifth the founder's son. Rabindranath Tagore himself described Santiniketan as his 'tangible poem', as the boat, the 'golden boat' 'sonar tori' carried the best cargo of his life. In a letter to the Prince of Tripura, the poet educator wrote 'I wish to keep my students away from all the luxuries of European life and any blind infatuation with Europe and thus lead them in the ways of sacred and unsullied Indian

tradition of poverty.' The world responded and honoured him not merely as a poet, but as a Poet Educator, as Gurudeva!

Now answer the following questions choosing the right option.

61. Tagore turned cosmopolitan .....
- (1) Since he was traditional.
  - (2) Since he was a self educator.
  - (3) As he absorbed western and eastern culture.
  - (4) For being a poet.
62. Tagore had strong poetic sense besides .....
- (1) Proficient in psychology.
  - (2) Proficient in music and arts.
  - (3) Being adept in sports.
  - (4) Being tactical.
63. Santiniketan was founded .....
- (1) As an education centre for Bengalis.
  - (2) To impart education amongst the poor.
  - (3) As a centre for meditation.
  - (4) To realize Tagore's dream.
64. Tagore wrote 'I wish to keep my students ... Indian tradition of poverty' to ...
- (1) the Govt. of India.
  - (2) the government of Bengal.
  - (3) the Prince of Tripura.
  - (4) the Prince of Patna.
65. Tagore attributes his tangible poem to .....
- (1) Indian sub-continent.
  - (2) Santiniketan.
  - (3) his philosophy.
  - (4) his disciples.

66-70. The following passage has five numbered blanks. For each blank 'four alternatives' are given. Identify the correct option for each blank.

Hi ! I am Renu. Well, I (66) as the fourth child in a family of seven. It was fun. I never (67) to look for friends to play with each other too but we were always great friends. On the other side, food was not in plenty because my father's (68) income wasn't anything much. We had to share many things in our life. Well, that taught me how to share and be happy with (69) we had. The best part of it was that we all learned to eat (70) that came our way.

66. (1) grew on
(2) grew away
(3) grew out
(4) grew up
67. (1) had
(2) have
(3) liked
(4) has
68. (1) grand
(2) sole
(3) joint
(4) huge
69. (1) very little
(2) little
(3) a little
(4) the little
70. (1) everything
(2) something
(3) anything
(4) nothing

71. Read the conversation openers labelled as (i), (ii), (iii) & (iv) given on the left and their responses as (a), (b), (c) & (d) on the right.

- (i) How's it going? (a) Same here.
(ii) Lovely weather! (b) Great.
(iii) I'll be in touch. (c) Bye for now.
(iv) It's been very interesting talking to you. (d) Yes, it is.

The sentences (i), (ii), (iii) and (iv) can be matched respectively as ....

- (1) b, c, d, a
(2) b, d, c, a
(3) a, d, c, b
(4) c, a, d, b

72. The underlined part in one word is pronounced in the same way as the letter 's' in 'measure'. Find it out.

- (1) accent
(2) dozing
(3) garrage
(4) passion

73. We unlocked the door and entered our apartment. We were ..... shocked to find the whole place in disarray.

Identify the verb in passive voice in the above passage.

- (1) find
(2) unlocked
(3) entered
(4) shocked

74. I saw him crossing the bridge. The structure of the underlined part of the sentence is .....
- (1) Subject + Verb + Pronoun + Present Participle.
  - (2) Subject + Verb + Noun + Gerund.
  - (3) Subject + Verb + Pronoun + Infinitive.
  - (4) Subject + Verb + Noun + Past Participle.
75. There is no coffee - Would you like a cup of tea instead ? Identify the part of speech of the underlined word.
- (1) preposition
  - (2) conjunctior
  - (3) adjective
  - (4) adverb
76. You make a face .....
- (1) When you deliberately ignore them.
  - (2) When you want to control your laughter.
  - (3) When you are not pleased about something.
  - (4) When you accept it in a straight forward way.
77. Those who have learnt English use terms like 'thank you' and 'sorry' more often than others who have not learnt English. It means that ....
- (1) Language is arbitrary.
  - (2) Language exhibits redundancy.
  - (3) Language is creative.
  - (4) Language transmits culture.
78. Using gestures, expressions and actions is one of the techniques used to teach .....
- (1) Grammar
  - (2) Spelling
  - (3) Vocabulary
  - (4) Pronunciation
79. Capital letters are not used .....
- (1) to begin each fresh line of poetry.
  - (2) to begin a sentence.
  - (3) to begin all adjectives, which describe God.
  - (4) to write the pronoun 'I' and the interjection 'O'.
80. One among the following is not the suffix of Adjectives. Identifv it.
- (1) - ful
  - (2) - less
  - (3) - some
  - (4) - hood

81. No other democracy in the world is .....
- Choose the right option to complete the sentence.
- (1) larger than India.
  - (2) the largest in India.
  - (3) not so large as India.
  - (4) as large as India.
82. One among the following does not describe part of our body. Find it out.
- (1) plump
  - (2) curly
  - (3) wrinkled
  - (4) trendy
83. The exchanges of a conversation between two people are given below in a jumbled order. Identify their right order to make a meaningful conversation.
- (a) Not too well.
  - (b) I'm beginning to hate my job.
  - (c) Hi George! How have you been?
  - (d) How come? What's the matter?
  - (e) I thought you quite liked it.
- (1) c, a, d, b, e
  - (2) c, d, a, e, b
  - (3) b, c, e, a, b
  - (4) d, b, c, e, a
84. Identify the correct question for the reply, 'No, they have to finance their own studies.'
- (1) Do they finance your studies ?
  - (2) Do students in your country get a grant ?
  - (3) Do you get credits for your exams ?
  - (4) Do you get a grant for your studies ?
85. Read the sentences (a), (b), (c) and (d). Out of them, only two are grammatically correct. Identify them.
- (a) I am seeing the doctor at 10 O' clock.
  - (b) I was wondering if you had two single rooms.
  - (c) I am looking forward to seeing you again.
  - (d) I am liking this music.
- (1) (b) and (d)
  - (2) (a) and (b)
  - (3) (a) and (d)
  - (4) (b) and (c)
86. The British ..... is sailing from Southampton early this morning. Identify the appropriate word to fill in the blank.
- (1) fleet
  - (2) herd
  - (3) fleece
  - (4) flock

87. The file / folder with a collection of learner's work assembled over a period of time is .....
- (1) a Journal
  - (2) a Portfolio
  - (3) a Bigbook
  - (4) a Diary
88. The correct choice or option among the alternatives in a Multiple Choice Question is called .....
- (1) Key
  - (2) Stem
  - (3) Option
  - (4) Distractor
89. One of the tools of Formative assessment is .....
- (1) Conventions of writing.
  - (2) Reading comprehension.
  - (3) Project work.
  - (4) Grammar.
90. One of the features of Diary writing is .....
- (1) maintaining proper layout of the text.
  - (2) design and graphics.
  - (3) use of polite language.
  - (4) use of language appropriate to mood.

PART IV(a) : Mathematics - Content

91. The smallest number that must be added to 321727, so that the resultant exactly divisible by 3 is ....

ఏ కనిష్ఠ సంఖ్యను 321727 నకు కలిపిన పచ్చు సంఖ్య 3 చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది?

- (1) 3
(2) 1
(3) 2
(4) 4

92. Number of Integers lie between $(35)^2$ and $(36)^2$

$(35)^2$ మరియు $(36)^2$ ల మధ్యగల పూర్ణసంఖ్యల సంఖ్య

- (1) 74
(2) 68
(3) 72
(4) 70

93. Which of the following is not a pythagorean triple.

క్రింది వానిలో పైథాగోరియన్ త్రికము కానది.

- (1) 6, 8, 12
(2) 5, 12, 13
(3) 6, 8, 10
(4) 7, 24, 25

94. A glass rod of length 32.75 cm is broken into three pieces. If the length of two pieces are 7.05 cm and 12.325 cm., then the length of the third piece is (in cm) .....

32.75 సెం.మీ. పొడవు గల ఒక గాజు కట్టి విరిగి మూడు ముక్కలైనది. రెండు ముక్కల యొక్క పొడవులు 7.05 సెం.మీ. మరియు 12.325 సెం.మీ. అయిన మూడవ ముక్క పొడవు (సెం. మీటర్లలో)

- (1) 13.635
(2) 13.475
(3) 13.365
(4) 13.375

95. $[124 - \{(48 \div 6 + 4 \times 3 - (-6))\}] =$

- (1) $\frac{368}{3}$
(2) 112
(3) 98
(4) 122

96. After 12 years, Devasena's age will become four times that of her present age, then her present age is (in years) .....

12 సంవత్సరముల తరువాత దేవసేన వయసు ప్రస్తుత వయసునకు 4 రెట్లు అయిన ఆమె ప్రస్తుత వయసు (సంవత్సరాలలో).

- (1) 3
(2) 4
(3) 5
(4) 6

97. If a pie-chart is drawn for the following data, then the angle of sector representing mathematics is ....

Subject	Telugu	English	Mathematics	Science	Social
Marks	17	20	18	16	19

కింది చిత్రాంశమునకు పూర్తి రేఖా చిత్రాన్ని గీయగా గణితము మార్కులను సూచించు సెక్టారు యొక్క కోణం

విషయము	తెలుగు	ఇంగ్లీషు	గణితము	సామాన్య శాస్త్రము	సాంఘిక శాస్త్రము
మార్కులు	17	20	18	16	19

- (1) 76°
 (2) 80°
 (3) 72°
 (4) 68°

98. The parallel sides of a trapezium are in the ratio of 2:5 and the distance between parallel sides is 10 cm. If the area of trapezium is 350 cm^2 , then the lengths of parallel sides are (in cm) ....

ఒక సమలంబ చతుర్భుజములో సమాంతర భుజాల నిష్పత్తి 2:5 మరియు సమాంతర భుజాల మధ్య దూరం 10 సెం.మీ. దాని వైశాల్యం 350 చ. సెం.మీ. అయిన దాని సమాంతర భుజాల పొడవులు (సెం. మీటర్లలో)

- (1) 12, 60
 (2) 10, 25
 (3) 20, 50
 (4) 15, 75

99. If each edge of a cube is doubled, then its volume becomes .....

- (1) $\frac{1}{8}$ times
 (2) 4 times
 (3) 16 times
 (4) 8 times

ఒక సమఘనము యొక్క ప్రతి అంచును రెట్టింపు చేసిన విధమున సమఘనపు ఘనపరిమాణము, మొదటి సమఘనపు ఘనపరిమాణానికి .....

- (1) $\frac{1}{8}$ రెట్లు
 (2) 4 రెట్లు
 (3) 16 రెట్లు
 (4) 8 రెట్లు

100. If the perimeter of an equilateral triangle is 24 cm, then its altitude is (in cm) .....

ఒక సమబాహు త్రిభుజము యొక్క చుట్టు కొలత 24 సెం.మీ. అయిన దాని ఎత్తు (సెం. మీటర్లలో)

- (1) $24\sqrt{3}$
 (2) $3\sqrt{3}$
 (3) $16\sqrt{3}$
 (4) $4\sqrt{3}$

101. The size of the class of the classes 10 - 19; 20 - 29; 30 - 39; .....

10 - 19; 20 - 29; 30 - 39; ..... తరగతుల యొక్క తరగతి అంతరము

- (1) 10.5
 (2) 10.0
 (3) 9.0
 (4) 9.5

102. The part of the home work left, when Pranava finished $\frac{5}{12}$ part of his home work on saturday and $\frac{1}{4}$ part on sunday is .....

ప్రణవ తన ఇంటి పనిలో శనివారము రోజున $\frac{5}{12}$ వ

భాగాన్ని మరియు అదివారము రోజున $\frac{1}{4}$ వ భాగాన్ని

పూర్తి చేసిన ఇంకను మిగిలిన ఇంటి పని భాగము.

- (1) $\frac{5}{12}$
 (2) $\frac{1}{3}$
 (3) $\frac{1}{4}$
 (4) $\frac{1}{12}$

103. The largest of the fractions,

$\frac{5}{7}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{9}{14}$ and $\frac{8}{15}$ is .....

$\frac{5}{7}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{9}{14}$ మరియు $\frac{8}{15}$ భిన్నాలలో అతి పెద్ద భిన్నము.

- (1) $\frac{5}{7}$
 (2) $\frac{3}{5}$
 (3) $\frac{9}{14}$
 (4) $\frac{8}{15}$

104. In ΔABC , if $\angle A = 60^\circ$ and $\angle B = \angle C$, then triangle ABC is .....

- (1) Obtuse angled
 (2) Scalene
 (3) Right angled
 (4) Equilateral

త్రిభుజము ABC లో $\angle A = 60^\circ$ మరియు $\angle B = \angle C$ అయిన త్రిభుజము ABC

- (1) అధికకోణ త్రిభుజము
 (2) విషమబాహు త్రిభుజము
 (3) అంబకోణ త్రిభుజము
 (4) సమబాహు త్రిభుజము

105. The length of a Rectangle is 3 cm more than its breadth. If its perimeter is 30 cm, then its length is (in cm) .....

ఒక దీర్ఘ చతురస్రము యొక్క పొడవు, వెడల్పు కంటే 3 సెం.మీ. ఎక్కువ. దాని చుట్టుకొలత 30 సెం.మీ. అయిన ఆ దీర్ఘ చతురస్రము యొక్క పొడవు (సెం. మీటర్లలో)

- (1) 3
 (2) 10
 (3) 9
 (4) 6

106. On subtracting $3x^2 + 5x + 3$ from $7x^3 + 6x - 9$

$7x^3 + 6x - 9$ నుండి $3x^2 + 5x + 3$ ను తీసివేయగా

- (1) $7x^3 - 3x^2 + x - 12$
 (2) $-7x^3 - 3x^2 + x + 12$
 (3) $-7x^3 + 3x^2 - x + 12$
 (4) $7x^3 + 3x^2 - x - 12$

107. In a triangle, one of the exterior angles is 84° . If its interior opposite angles are in the ratio of 1 : 2, then the angles of the triangle are .....

ఒక త్రిభుజము యొక్క బాహ్య కోణాలలో ఒక కోణం 84° . ఆ కోణపు అంతరాభిముఖ కోణాల నిష్పత్తి 1 : 2 అయిన ఆ త్రిభుజము యొక్క కోణాలు

- (1) $40^\circ, 80^\circ, 60^\circ$
- (2) $30^\circ, 60^\circ, 90^\circ$
- (3) $24^\circ, 48^\circ, 108^\circ$
- (4) $28^\circ, 56^\circ, 96^\circ$

108. If PQRS is a parallelogram then,

$$\angle P - \angle R = \dots\dots$$

PQRS సమాంతర చతుర్భుజము అయిన

$$\angle P - \angle R = \dots\dots$$

- (1) 60°
- (2) 90°
- (3) 0°
- (4) 45°

109. If 21% of a certain number is 63, then the number is .....

ఒక సంఖ్య యొక్క 21 శాతము 63 అయిన ఆ సంఖ్య

- (1) 350
- (2) 300
- (3) 250
- (4) 200

110. In a school, there are 3 teachers to 45 students. If 300 more students are enrolled, then the number of additional teachers required in the school to maintain the same ratio.

ఒక పాఠశాలలో 45 మంది విద్యార్థులకు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులు కలరూ. అదనంగా 300 మంది విద్యార్థులు చేరిన ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు అదే నిష్పత్తిలో ఉండుటకు అదనంగా కావలసిన ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య

- (1) 20
- (2) 30
- (3) 25
- (4) 23

111. The present population of a city is 157464. If the population increased by 8% annually then the population of the city 3 years ago was .....

ఒక పట్టణము యొక్క ప్రస్తుత జనాభా 157464. ఆ పట్టణ జనాభా సంవత్సరానికి 8% చొప్పున పెరిగినది. 3 సంవత్సరాల క్రితం ఆ పట్టణ జనాభా .....

- (1) 1,25,000
- (2) 1,00,000
- (3) 1,20,000
- (4) 1,15,000

112. The scale of map is given as 1:250000. Two cities are 6 cm apart on the map. Then the actual distance between them is .....

ఒక పటము యొక్క స్కేలు 1:250000. ఆ పటములో రెండు పట్టణాల మధ్య దూరము 6 సెం.మీ. అయిన ఆ పట్టణాల మధ్య వాస్తవ దూరము

- (1) 25 km
- (2) 15 km
- (3) 10 km
- (4) 6 km

113. If the mean of the observations $x_1, x_2, x_3, \dots, x_{10}$ is 30, then the mean of $x_1 + 2, x_2 + 4, x_3 + 6, \dots$,

$x_{10} + 20$ is .....

$x_1, x_2, x_3, \dots, x_{10}$ పరీక్షలనల యొక్క అంకములను 30, అయిన $x_1 + 2, x_2 + 4, x_3 + 6, \dots, x_{10} + 20$ పరీక్షలనల యొక్క అంకములను

(1) 42

(2) 39

(3) 40

(4) 41

114. The area of rectangular plot is 1875 sq. m. If its length is 3 times its breadth, then the perimeter of plot is (in metres)

ఒక దీర్ఘ చతురస్రాకారపు ఇంటి స్థలము యొక్క వైశాల్యము 1875 చ.మీ. దాని యొక్క పొడవు, వెడల్పునకు 3 రెట్లు అయిన ఆ ఇంటి స్థలము యొక్క చుట్టుకొలత (మీటర్లలో)

(1) 200

(2) 100

(3) 1000

(4) 625

Part - IV(b) : Methodology

115. A student generalizes that "If the last digit of a number is 0, 2, 4, 6, or 8, then that number is divisible by 2", the Academic standard attained by the student falls under ....

- (1) Reasoning - proof
- (2) Problem solving
- (3) Communication
- (4) Representation-visualisation

విద్యార్థి ఒక సంఖ్యలోని చివరి అంకె 0, 2, 4, 6 లేదా 8 ఉన్న, ఆ సంఖ్య 2 చే నిశ్చేషంగా భాగించబడుతుందని సాధారణీకరిస్తే ఆ విద్యార్థి ఈ విద్యా ప్రమాణం సాధించినట్లువుతుంది.

- (1) కారణాలు చెప్పడం - నిరూపణలు చేయడం
- (2) సమస్య సాధన
- (3) వ్యక్తపరచడం
- (4) ప్రాతినిధ్య పరచడం - దృశ్యీకరించడం

116. According to the Piaget's cognitive development, the stage in which the learner understands the law of conservation is ....

- (1) Sensory- motor stage
- (2) Formal operational stage
- (3) Concrete operational stage
- (4) Pre-operational stage

పియోజె సంజ్ఞానాత్మక వికాసదశలలో అభ్యాసకుడు బహులరూప నిత్యత్వ నియమము అవగాహన చేసుకొనే దశ

- (1) ఇంద్రియ దాలక దశ
- (2) నియత ప్రచాలక దశ
- (3) మూర్త ప్రచాలక దశ
- (4) పూర్వ ప్రచాలక దశ

117. The teaching method which helps in proving geometrical theorems with reasoning is ....

- (1) Deductive method
- (2) Project method
- (3) Analysis method
- (4) Inductive method

ఈ కారణాలతో జ్యామితీయ సిద్ధాంతాల నిరూపణ చేయడానికి దోహదపడే బోధనా పద్ధతి

- (1) నిగమన పద్ధతి
- (2) ప్రకల్పన పద్ధతి
- (3) విశ్లేషణ పద్ధతి
- (4) ఆగమన పద్ధతి

118. $a \div b = c, c \times b = a \forall a, b, c \in \mathbb{N}$, then the type of concepts involved in this is ....

- (1) Concrete concepts
- (2) Conjunctive concepts
- (3) Disjunctive concepts
- (4) Relational concepts

$$a \div b = c, c \times b = a \forall a, b, c \in \mathbb{N}$$

అయితే దీనిలో ఇమిడియున్న భావనల రకం

- (1) మూర్త భావనలు
- (2) సంయోజక భావనలు
- (3) వియోజక భావనలు
- (4) సంబంధిత భావనలు

119. The most appropriate teaching material used by the teacher in teaching of 'decimal fractions' to the student is .....

- (1) Bulliten Board
- (2) Fraction disc
- (3) Grid paper
- (4) Black Board

విద్యార్థులకు 'దశాంశ భిన్నాలు' బోధించేటప్పుడు ఉపాధ్యాయుడు ఉపయోగించు మిక్కిలి అనువైన బోధనా సామగ్రి

- (1) బులిటన్ బోర్డు
- (2) భిన్నాల చక్రం
- (3) గ్రిడ్ పేపర్
- (4) నల్ల బల్ల

120. The concepts of mathematics are in hierarchical order. If a student does not have the basic concepts, then the corrective measure to be taken up by the teacher to make the student move forward in learning is ....

- (1) To prepare special learning material.
- (2) To diagnose the learning difficulties.
- (3) To teach along with other students.
- (4) To diagnose and take up remedial teaching.

గణితంలో భావనలు అనుక్రమంలో ఉంటాయి. విద్యార్థికి ప్రాథమిక భావనల పట్ల సరైన అవగాహన లేకుంటే అభ్యసనలో ఆ విద్యార్థి పురోగమించడానికి గణితోపాధ్యాయునిగా తీసుకోవలసిన చిట్టచాటు చర్య

- (1) ప్రత్యేక అభ్యసన సామగ్రిని రూపకల్పన చేయడం.
- (2) అభ్యసన లోపాలను నిర్ధారణ చేయడం.
- (3) అందరి విద్యార్థులతో పాటు బోధించడం.
- (4) లోపనిర్ధారణ చేసి సవరణాత్మక బోధన గావించడం.

Part - V(a) : Environmental Studies - Content

121. This is not a pulse crop

- (1) Black gram
- (2) Pea
- (3) Ground nut
- (4) Ragi

ఇది పప్పుధాన్యాల పంట కాదు.

- (1) మినుములు
- (2) బఠాణి
- (3) వేరుశనగ
- (4) రాగులు (వైదలు)

122. This is rich in proteins

- (1) Wheat
- (2) Rice
- (3) Red gram
- (4) Maize

దీనిలో ప్రోటీన్లు అధికంగా వుంటాయి.

- (1) గోధుమలు
- (2) బియ్యం
- (3) కందులు
- (4) మొక్కజొన్నలు

123. Number of Pre-molars normally found in adult human beings

సాధారణ మానవుని నోటిలో గల అగ్రచర్మణకాల (సములు దంతాల) సంఖ్య

- (1) 8
- (2) 2
- (3) 4
- (4) 6

124. Liquids are measured in these units.

- (1) Square meters
- (2) Litres
- (3) Meters
- (4) Grams

ద్రవాలను ఈ ప్రమాణాలలో కొలుస్తారు.

- (1) చదరపు మీటర్లు
- (2) లీటర్లు
- (3) మీటర్లు
- (4) గ్రామ్లు

125. The largest flower is seen in .....

- (1) Lotus
- (2) Passiflora
- (3) Rafflesia
- (4) Sunflower

అతి పెద్ద పువ్వు

- (1) తామర
- (2) పాస్సిఫలరా
- (3) రాఫ్లేసియా
- (4) సన్‌ఫ్లవర్

126. Dust and smoke particles present in the air can cause this disease in human beings.

- (1) Gastritis
- (2) Bronchitis
- (3) Arthritis
- (4) Anaemia

గాలిలో ఉండే ధూళి మరియు పొగ రేణువుల వలన మానవులలో కలిగే వ్యాధి

- (1) గాస్ట్రైటిస్
- (2) బ్రాంచైటిస్
- (3) ఆర్థరైటిస్
- (4) ఎనిమియా

127. The layer nearest to the Earth surface is .....

- (1) Exosphere
- (2) Troposphere
- (3) Stratosphere
- (4) Mesosphere

భూమికి అతి దగ్గరగా ఉన్న పొర

- (1) ఎక్స్ ఆస్పియర్
- (2) ట్రోపోస్పియర్
- (3) స్ట్రాటోస్పియర్
- (4) మెసోస్పియర్

128. These energies never get exhausted.

- (1) Wind, sunlight
- (2) Kerosene, wind, water
- (3) Coal, sunlight, wind
- (4) Natural gas, water

ఈ శక్తివనరులు ఎప్పుటికీ తరిగిపోవు.

- (1) గాలి, సూర్యకాంతి
- (2) కెరోసిన్, గాలి, నీరు
- (3) బొగ్గు, సూర్యకాంతి, గాలి
- (4) సహజ వాయువు, నీరు

129. Falaknuma Palace built by the .....

- (1) Salarjung - III
- (2) Quli Qutub Shah
- (3) Mir Osman Ali Khan
- (4) Sir Viquar-ul-Umra

ఫలక్ నుమా పాలెస్ ను నిర్మించినది.

- (1) మూడవ సాలార్ జంగ్
- (2) కులీ కుతుబ్ షా
- (3) మిర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్
- (4) సర్ విక్టార్ ఉల్-ఉమ్రా

130. On the basis of area the country that is smaller than India.

- (1) Canada
- (2) Brazil
- (3) Australia
- (4) Argentina

వైశాల్యపరంగా భారతదేశం కంటే చిన్న దేశం.

- (1) కెనడా
- (2) బ్రెజిల్
- (3) ఆస్ట్రేలియా
- (4) ఆర్జెంటీనా

131. Children are not having the following right.

- (1) Right to protection from wars.
- (2) Right to survival.
- (3) Right to be honoured.
- (4) Right to employment.

కింది వాటిలో బాలలు పొందలేని హక్కు.

- (1) యుద్ధం నుండి రక్షణ పొందే హక్కు
- (2) జీవించే హక్కు
- (3) గౌరవాన్ని పొందే హక్కు
- (4) ఉపాధి పొందే హక్కు

132. Chairman of the Drafting Committee of Indian Constitution.

- (1) Jawaharlal Nehru
- (2) Dr. Rajendra Prasad
- (3) Dr. B.R. Ambedkar
- (4) K.M. Munshi

భారత రాజ్యాంగ రచనా సంఘం అధ్యక్షుడు

- (1) జవహర్ లాల్ నెహ్రూ
- (2) డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్
- (3) డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్
- (4) కె.ఎం. మున్షి

133. In human beings, peripheral nervous system consists of .....

- (1) Cranial nerves and spinal nerves.
- (2) Brain & cranial nerves
- (3) Spinal cord and spinal nerves.
- (4) Brain and spinal cord.

మానవుని పరిధీయ నాడీపక్వస్థలో ఇవి ఉంటాయి.

- (1) కపాలనాడులు & వెన్నునాడులు
- (2) మెదడు & కపాలనాడులు
- (3) వెన్నుపొము & వెన్నునాడులు
- (4) మెదడు & వెన్నుపొము

134. 'Pistil' belongs to this part of a flower.

- (1) Gynoecium
- (2) Calyx
- (3) Corolla
- (4) Androecium

'ఫలదళం' పుష్పం యొక్క ఈ భాగానికి చెందినది.

- (1) అండకోశం
- (2) రక్షక పత్రాపల
- (3) అకర్మక పత్రాపల
- (4) కేసరాపల

135. This gland doesn't secrete digestive enzymes

- (1) Pancreas
- (2) Salivary glands
- (3) Gastric glands
- (4) Liver

ఈ గ్రంథి జీర్ణ ఎంజైములను స్రవించదు.

- (1) క్షేమం
- (2) లాలాజల గ్రంథులు
- (3) జీరణ గ్రంథులు
- (4) కాలేయం

136. The disease 'Scurvy' in human beings is caused due to the deficiency of .....

- (1) Folic acid
- (2) Riboflavin
- (3) Calciferol
- (4) Ascorbic acid

మానవునిలో 'స్కర్వి' వ్యాధి దీని లోపం వల్ల వస్తుంది.

- (1) ఫోలికామ్లం
- (2) రిబోఫ్లేవిన్
- (3) కార్సిఫెరల్
- (4) అస్కార్బిక్ ఆమ్లం

137. Deoxygenated blood is collected into this chamber of human heart from the body parts.

- (1) Right ventricle
- (2) Left atrium
- (3) Right atrium
- (4) Left ventricle

మానవుని శరీర భాగాలనుండి హృదయం (గుండె) లోని ఈ గదిలోనికి అప్పుడని రహిత రక్తం చేరుతుంది.

- (1) కుడి జరలిక
- (2) ఎడమ కర్లిక
- (3) కుడి కర్లిక
- (4) ఎడమ జరలిక

138. The factors essential for photosynthesis are .....

- (1) CO₂, Starch, Chlorophyll, Sunlight.
- (2) CO₂, H₂O, Chlorophyll, Sunlight.
- (3) CO₂, O₂, Chlorophyll, Sunlight.
- (4) Glucose, CO₂, Chlorophyll, Sunlight.

ఫోటోసింథసికి అవసరమైన కారకాలు

- (1) CO₂, పిండి పదార్థం, పత్రహరితం, సూర్యకాంతి
- (2) CO₂, H₂O, పత్రహరితం, సూర్యకాంతి
- (3) CO₂, O₂, పత్రహరితం, సూర్యకాంతి
- (4) గ్లూకోజ్, CO₂, పత్రహరితం, సూర్యకాంతి

139. The world famous Ellora caves belongs to this period.

- (1) Kakatiyas
- (2) Guptas
- (3) Mauryas
- (4) Vijayanagaras

ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఎల్లోరా గుహలు ఏ కాలానికి చెందినవి.

- (1) కాకతీయులు
- (2) గుప్తులు
- (3) మౌర్యులు
- (4) విజయనగర

140. At present the post offices are not providing the following service.

- (1) Sending telegrams
- (2) Saves money
- (3) Life insurance
- (4) Post the letters

ప్రస్తుతం పోస్టాఫీసులు ఈ కింది సేవలను అందించుట లేదు.

- (1) టెలిగ్రామ్ పంపడం
- (2) డబ్బు దాచుకోవడం
- (3) జీవిత బీమా
- (4) ఉత్తరాలను చేరవేయడం

141. The Mandal Praja Parishad General body meeting is conducted by .....

- (1) Agriculture Officer.
- (2) Tahsildar
- (3) Mandal Educational Officer.
- (4) Mandal Parishad Development Officer.

మండల ప్రజాపరిషత్ జనరల్ బాడీ సమావేశాన్ని ఏరు నిర్వహిస్తారు.

- (1) వ్యవసాయాధికారి
- (2) తహసీల్దార్
- (3) మండల విద్యాధికారి
- (4) మండల పరిషత్ అభివృద్ధి అధికారి

142. The author of the 'Bhramarambika Samvadam' .....

- (1) Kadukuntla Papa Sastri
- (2) Anumula Venkata Subrahmanya Sastri
- (3) Pavuram Rangacharyulu
- (4) Bahiri Gopala Rao

'భ్రమరాంబికా సంవాదం' గ్రంథకర్త

- (1) కడుకుంట్ల పాపశాస్త్రి
- (2) అనుముల వెంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి
- (3) పావూరం రంగాచార్యులు
- (4) బహిరి గోపాలరావు

143. Gandipet tank is also known as ....

- (1) Osman Sagar
- (2) Hussain Sagar
- (3) Ali Sagar
- (4) Udaya Samudram

గండిపేట చెరువును ఇలా కూడా అంటారు.

- (1) ఉస్మాన్ సాగర్
- (2) హుస్సేన్ సాగర్
- (3) అలీ సాగర్
- (4) ఉదయ సముద్రం

144. This river does not flow in the Telangana state.

- (1) Penna
- (2) Pranahitha
- (3) Thungabhadra
- (4) Kinnerasani

ఈ నది తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రవహించదు.

- (1) పెన్నా
- (2) ప్రాణహిత
- (3) తుంగభద్ర
- (4) కిన్నెరసాని

Part - V(b) : Methodology

145. This specification belongs to "application".

- (1) Detect errors in a wrong statement.
- (2) Recognise facts, concepts, etc.
- (3) Draw inference from the relevant facts or data.
- (4) Classify items as per the selected criteria.

ఈ సుప్రేక్షరణం 'వినియోగ'నికే చెందినది.

- (1) ఇవ్వబడిన వక్రవ్యం (statement) లో తోషాలను గుర్తించుట.
- (2) వాస్తవాలను, భావనలను మొ॥ గుర్తించడం.
- (3) సంబంధిత వాస్తవాలు లేదా దత్తాంశాల నుండి ముగింపును రాబట్టడం.
- (4) విస్తృతమైన అక్షరాల ఆధారంగా అంశాలను వర్గీకరించుట.

146. This is not one of the principles of curriculum construction.

- (1) Principle of elasticity.
- (2) Principle of activity.
- (3) Principle of creativity.
- (4) Principle of teacher centredness.

ఇది విద్యా ప్రణాళిక నిర్మాణం యొక్క సూత్రం/నియమం కాదు.

- (1) సమ్యక్ నియమం
- (2) కృత్య నియమం
- (3) సృజనాత్మక నియమం
- (4) ఉపాధ్యాయ-కేంద్రీకృత నియమం

147. Find the incorrect statement about aims and objectives of Science teaching.

- (1) Aim involves all-round development of an individual which is beyond the scope of the school, where as objective is specific, immediate and visible change brought in a learner during an instructional hour.
- (2) Aim is a distant goal, while objective is a short-term goal which is meaningful, clear and precisely defined.
- (3) Objectives come from aim whose attainments are steps towards achievement of educational aim.
- (4) Aim can be achieved at a short-time with hard work without breaking aim into objectives.

విజ్ఞాన శాస్త్ర బోధన ఉద్దేశ్యాలు మరియు లక్ష్యాలను సంబంధించి సరికానిది.

- (1) ఉద్దేశ్యం వ్యక్తియొక్క సమగ్ర వికాసానికి సంబంధించినదై పాఠశాల పరిధికి మించినదై ఉండగా, అక్ష్యం సుష్టమైనదై, వెంటనే సాధించబడగలిగేదై విద్యార్థిలో గమనించదగిన మార్పును ఒక పీరియడ్ లో తేగలిగేదై వుంటుంది.
- (2) ఉద్దేశ్యం దీర్ఘకాలంలో సాధించబడేది కాగా, అక్ష్యం సమీపకాలంలో సాధించబడగలేది, అర్థవంతమైనది, సుష్టమైనది మరియు నిర్దిష్టంగా నిర్వచించబడినది అయివుంటుంది.
- (3) అక్ష్యాలు, ఉద్దేశ్యం నుండి రూపొందించబడి, వాటి సాధన ఉద్దేశ్య ప్రాప్తికి సోపానాలుగా పనిచేస్తాయి.
- (4) ఉద్దేశ్యం, అక్ష్యాలుగా విభజింపబడకుండానే స్వల్పకాలంలో అధికకృషిలో సాధించడానికి వీలవుతుంది.

148. Recently Education department introduced this for strengthening the teaching learning process.

- (1) Extension classes
- (2) Digital classes
- (3) Library classes
- (4) Self learning classes

ర: మధ్య కాలంలో విద్యాశాఖ బోధనాభ్యసన ప్రక్రియను బలోపేతం చేయడానికి ప్రవేశ పెట్టినది.

- (1) విస్తరణ తరగతులు
- (2) డిజిటల్ తరగతులు
- (3) గ్రంథాలయ తరగతులు
- (4) స్వీయ అభ్యసన తరగతులు

149. This method is useful for handling the lesson 'Gems of Clay':

- (1) Question and Answer method.
- (2) Lecture method.
- (3) Story telling method.
- (4) Field study.

'మట్టితో చేసిన మణివ్యాలు' అనే పాఠాన్ని బోధించుటకు ఉపయోగించే పద్ధతి

- (1) ప్రశ్నోత్తర పద్ధతి
- (2) ఉపన్యాస పద్ధతి
- (3) కథా పద్ధతి
- (4) క్షేత్ర అధ్యయనం

150. Teaching learning process always should be focused on .....

- (1) School centred
- (2) Subject centred
- (3) Teacher centred
- (4) Student centred

బోధనాభ్యసన విధానంలో ఎల్లప్పుడూ దీనిపై దృష్టి కేంద్రీకరించాలి.

- (1) పాఠశాల కేంద్రంగా
- (2) సబ్జెక్టు కేంద్రంగా
- (3) ఉపాధ్యాయ కేంద్రంగా
- (4) విద్యార్థి కేంద్రంగా